

บทที่ ๕

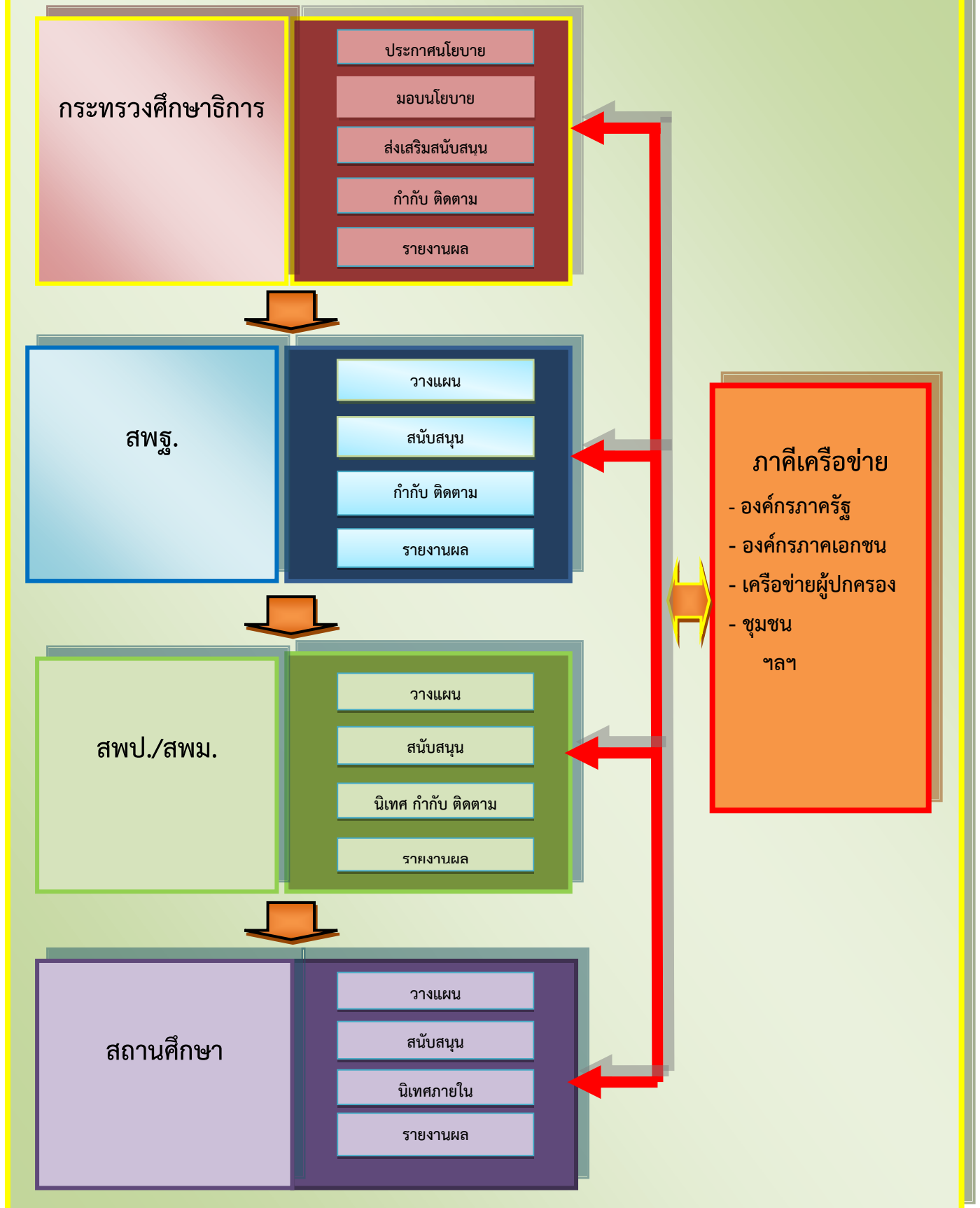
การขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเวลาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาครบทั้ง ๔H มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และมีความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ การดำเนินงานตามนโยบายให้ประสบความสำเร็จ จึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน

กลไกการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบาย และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงาน เกิดเป็นกลไกการขับเคลื่อนนโยบายที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกัน ดังแผนภาพที่ ๗

กลไกการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ ประกอบด้วยสำนัก/สถาบันต่างๆ ในสังกัดเป็นคณะกรรมการ และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ บทบาทของแต่ละหน่วยงานและขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ

๑. ประกาศนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามนโยบาย
๒. ส่งเสริม สนับสนุนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยให้แนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน
๓. กำกับ ติดตาม และรายงานผลการขับเคลื่อนนโยบายอย่างต่อเนื่อง ต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. วางแผนกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
๒. กำหนดหน่วยงานภายในสังกัดรับผิดชอบในด้านการสนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผล โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่
 - ๑) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนนโยบาย โดยจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเวลาเรียน ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ชุดเอกสารกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ ประกอบการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาและระดับชั้นเรียน จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลงานการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ที่ประสบผลสำเร็จ
 - ๒) ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดอบรมทีม Core Smart Trainer และ Smart Trainer จัดทำระบบรายงานออนไลน์ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้กับทีม Smart Trainer พร้อมทั้งคู่มือการนิเทศ ติดตามและรายงานผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และจัดทำเอกสารแนวทางการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ๔H
 - ๓) สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา จัดทำคู่มือการใช้คลังเมนูกิจกรรมสนับสนุนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ขององค์กรและหน่วยงานภายนอก และทำการวิจัย เรื่อง การศึกษายุทธศาสตร์การขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ๔) สำนักทดสอบทางการศึกษา จัดทำเครื่องมือประเมินผลการพัฒนาผู้เรียน และสรุปรายงานผลการขับเคลื่อนนโยบาย
 - ๕) สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ไปปฏิบัติในทุกเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในโครงการ
 - ๖) สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน จัดทำเว็บไซต์กลางในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
 - ๗) สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เผยแพร่การอบรมผ่านระบบ TEPE ออนไลน์
 - ๘) สำนักอำนวยการ ประชาสัมพันธ์โครงการและกิจกรรมของโครงการผ่านสื่อต่างๆ
 - ๙) สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดูแลด้านงบประมาณของโครงการ

๑๐) สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดจัดฐานกิจกรรมการเรียนรู้ ๔H

๑๑) สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดจัดฐานกิจกรรมการเรียนรู้ ๔H

๑๒) สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาจัดฐานกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (Health)

๑๓) สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร สนับสนุนข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในโครงการ

๑๔) ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ผ่านระบบ DLTV และ DLIT

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑. วางแผน กำหนดแนวทางขับเคลื่อนนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในระดับเขตพื้นที่ จัดทำมาตรการในการส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบาย (Core Smart Trainer)

๒. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่

๑) คณะทำงาน ติดตาม ตรวจสอบและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา (ก.ต.ป.น.) มีผู้อำนวยการกลุ่ม ประธานเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคณะทำงานขับเคลื่อนนโยบายในระดับเขตพื้นที่

๒) กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีหน้าที่นิเทศ ติดตามให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

๓) กลุ่มอำนวยการ มีหน้าที่ประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

๔) กลุ่มนโยบายและแผน มีหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

๕) กลุ่มส่งเสริมการศึกษา มีหน้าที่ประสานความร่วมมือ สนับสนุนแหล่งเรียนรู้

๖) กลุ่มบริหารงานบุคคล มีหน้าที่พัฒนาศักยภาพบุคลากรในการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

๓. สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกในการเข้ามาให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินการ

๔. ประชุมชี้แจง สร้างความตระหนัก ความเข้าใจในแนวปฏิบัติให้ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๕. นิเทศ ติดตามให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๖. ส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพัฒนานวัตกรรมเพื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

๗. รายงานผลการปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบความก้าวหน้า อุปสรรค และความสำเร็จ

๘. เผยแพร่ผลการดำเนินงาน การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย

สถานศึกษา

๑. ศึกษาวิเคราะห์นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
๒. แต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
๓. ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจการดำเนินงานให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
๔. กำหนดภาพความสำเร็จของการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
๕. วิเคราะห์และปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ และบริบทของสถานศึกษา
๖. จัดทำสารสนเทศตามความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
๗. จัดเตรียมสื่อ แหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้
๘. สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกในการเข้ามาให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้
๙. ออกแบบกระบวนการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน
๑๐. ออกแบบกระบวนการสะท้อนผลการดำเนินงานและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง
๑๑. เผยแพร่ผลการดำเนินงาน เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย

บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษา

สถานศึกษา คือ หน่วยงานระดับปฏิบัติตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ บุคลากรในสถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

ผู้บริหาร

๑. เป็นผู้นำการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ระดับโรงเรียน สร้างความตระหนัก ความเข้าใจ อำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดการกิจกรรม
๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดกิจกรรม เพิ่มเวลารู้
๓. ประสานและแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาต่างๆ และความร่วมมือจากชุมชน
๔. นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการกิจกรรมเพิ่มเวลารู้
๕. จัดประชุม เสวนา ทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) และนำผลไปใช้ในการพัฒนาต่อไป

ครูผู้สอน

๑. วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการ จำแนกเป็นระดับชั้นเรียนและรายบุคคล
๒. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาที่รับผิดชอบและออกแบบกิจกรรมเพิ่มเวลารู้
๓. จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยเน้นการสร้างแรงจูงใจผู้เรียน จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
๔. ประเมินและสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้
๕. ประชุม เสวนา ทบทวนหลังการปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลมาพัฒนาการจัดการกิจกรรม

ผู้เรียน

๑. สำรวจความสนใจ ความต้องการ และศักยภาพของตนเองเพื่อวางแผนการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
๒. เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ตามตารางเรียน และวิธีการเรียนรู้ที่กำหนดอย่างกระตือรือร้น และสนองตอบต่อกิจกรรมเต็มตามศักยภาพและขีดความสามารถของตนเอง
๓. ร่วมนำเสนอผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างภาคภูมิใจ

ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
๒. ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
๓. ประเมินความก้าวหน้าและให้ข้อมูลย้อนกลับในการดำเนินกิจกรรมเพิ่มเวลารู้
๔. ร่วมชื่นชมผลงานของผู้เรียนและสถานศึกษา

สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์กรต่างๆ ได้จัดทำเว็บไซต์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ดังนี้

๑. <http://mcmk.obec.go.th>

เว็บไซต์กลางการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เพื่อการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูล จัดทำโดยสำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

๒) <http://moderateclass.innoobec.com/moderate.php>

คลังเมนูกิจกรรมสนับสนุน ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ขององค์กรและหน่วยงานภายนอก เพื่อให้ครูได้นำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา จัดทำโดยสำนักพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

ลำดับที่	รหัสกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	กระทรวง	กรม	กอง/สำนัก	เข้าชม
1	1	Happy Healthy Meals	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักโภชนาการ	1087
2	2	จับคู่ใจ	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักโภชนาการ	776
3	3	ไข่ดัน	กระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สพป. นครปฐม เขต 1	648
4	4	เมล็ดพันธุ์แห่งชีวิต	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักโภชนาการ	409
5	5	รอบรู้เรื่องธงโภชนาการ	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักโภชนาการ	284
6	7	สมณ ไพรย้อมสีฟัน	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักทันตสาธารณสุข	337
7	10	Buddy สุขภาพ	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักส่งเสริมสุขภาพ	189
8	11	อารมณ์ดี อารมณ์ไหน	กระทรวงสาธารณสุข	กรมสุขภาพจิต	สำนักส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต	462

๓) <http://www.esdc.go.th/home/dawnhold/๔๗>

ระบบการนิเทศติดตาม และรายงานผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สำหรับ Core smart trainer และโรงเรียนในโครงการ จัดทำโดยศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

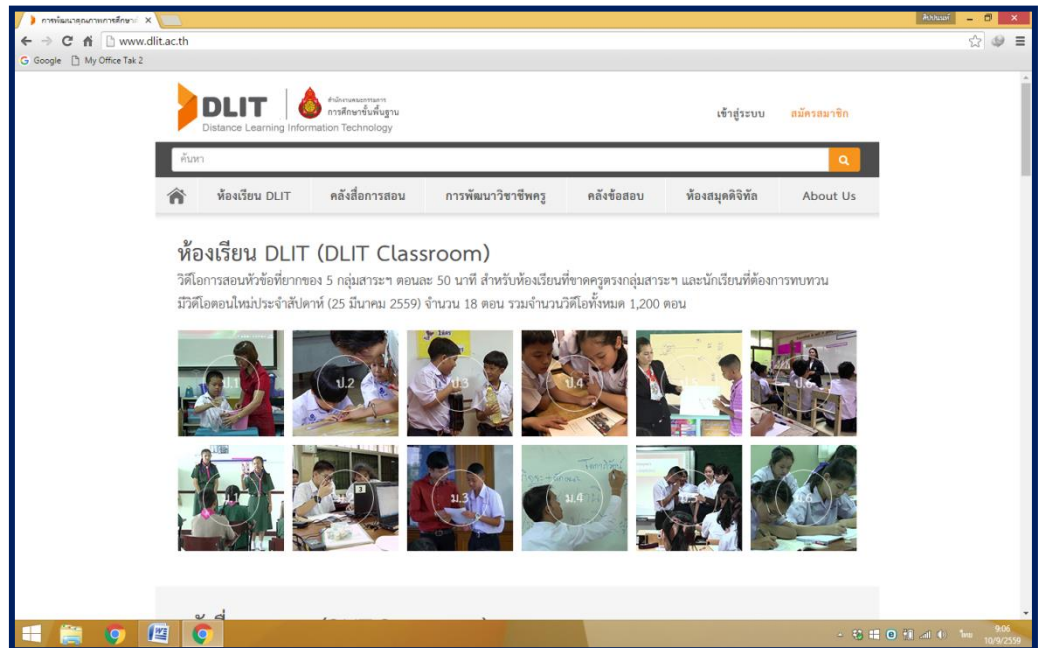
หน้าแรก > ดาวน์โหลด > คู่มือ 4 H

ดร.ภาสกร พงษ์มิตรารักษ์
หน.ศนร.

ฐานข้อมูลศึกษานิเทศก์

๔) <http://www.dlit.ac.th/>

คลังวิดีโอและสื่อการสอนประเภทต่างๆ ที่ครูสามารถ Download ไปศึกษาได้ จัดทำโดยศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล

๕) www.thaiteachers.tv

แหล่งรวมวิดีโอและสื่อการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อการพัฒนาครู จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๖) http://hp.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=๔๘๖

แนวทางการดำเนินงานนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ด้านสุขภาพ จัดทำโดยสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

